

VARPARANNAN KOULUN TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

[Laadinta 31.8.2026]

Varparannan koulussa teemme aktiivisesti työtä sen eteen, että kaikkia kouluyhteisömme jäseniä kohdellaan yhdenvertaisesti, tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti. Tärkein työ tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään päivittäisten oppituntien, ruokailuhetkien ja välituntien aikana. Lisäksi monialaiset oppimiskokonaisuudet, teemapäivät ja tapahtumat antavat mahdollisuuden aiheiden syventämiseen.

1. Suunnitelman laadinta ja osallistaminen

Varparannan koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman pohjana on käytetty Pohjois-Karjalan maakunnan toiminnallista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Suunnitelman laadinnasta ja päivityksestä vastaa Varparannan koulunjohtaja yhdessä henkilöstön kanssa.

Tämä toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu yhteistyössä Varparannan koulun henkilöstön, huoltajien ja oppilaiden kanssa. Suunnitelman laatimisessa on hyödynnetty kevään 2026 tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tuloksia. Suunnitelman laadinnassa on käytetty taustamateriaalina Opetushallituksen [Sanoista tekoihin](#) -opasta.

Suunnitelman ohella koulun tasa-arvoista ja turvallista arkea tukevat aktiivinen KiVa-koulu-toiminta kiusaamisen ehkäisyyn sekä ProKoulu-malli positiivisen käyttäytymisen vahvistamiseen. Kontiolahden kunnassa on otettu käyttöön helmikuussa 2026 turvallisemman tilan periaatteet ja niitä noudatetaan myös Varparannan koulun tilaisuuksissa. Turvallisemman tilan periaatteet on käsitelty myös oppilaiden kanssa ja niistä muistutellaan tasaisin väliajoin.

2. Tasa-arvotilanteen selvitys

Tasa-arvotilanteen selvittämistä varten Kontiolahden kunnan kouluissa järjestetään sähköinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely oppilaille kolmen vuoden välein. Edellinen kysely järjestettiin helmikuussa 2026. Maakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti 1.–2.luokan oppilaat vastaavat kyselyyn kotona yhdessä huoltajien kanssa. Ylempien vuosiluokkien oppilaat (3.–6.luokkalaiset)

vastaavat kyselyyn koulussa. Kyselyn tuloksia käsitellään henkilökunnan, oppilaskunnan hallituksen ja yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokouksissa. Kyselyn tuloksia käytetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön edistämisen perustana.

Edellisen kyselyn (helmikuu 2026) tuloksista selvisi, että Varparannan koulussa oppilaat kokevat olonsa pääosin turvalliseksi ja viihtyväksi koulussa. Suurin osa oppilaista kertoo tulevansa kouluun mielellään, tuntevansa olonsa turvalliseksi sekä voivansa olla koulussa omana itsenään. Oppilaat kokevat myös, että koulun aikuiset puuttuvat epäasialliseen kohteluun ja että jokaisella on oikeus olla oma itsensä esimerkiksi sukupuolesta, ominaisuuksista tai taustasta riippumatta. Kehittämiskohteina kyselystä nousivat esille oppilaiden vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen sekä positiivisen ilmapiirin kehittäminen luokissa.

Kyselyn tulosten perusteella Varparannan koulussa jatketaan toimintakulttuurin vahvistamista siten, että jokainen oppilas kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lukuvuonna 2026–2027 kiinnitämme entistä enemmän huomiota oppilaiden osallisuuden lisäämiseen sekä positiivisen ilmapiirin vahvistamiseen luokissa. Lisäksi koulun henkilöstö sitoutuu edelleen puuttumaan syrjintään, häirintään ja epäasialliseen kohteluun viivytyksettä ja johdonmukaisesti.

Kevään 2026 kyselyssä 1.–2.luokkalaisten vastausprosentti jäi valitettavan pieneksi, vaikka kyselystä muistutettiin huoltajia useita kertoja. Opetuksen järjestäjälle on välitetty palaute, jossa toivotaan oppilaiden jatkossa vastaavan kyselyyn koulupäivän aikana.

Kyselyn tuloksia käsiteltiin keväällä henkilökunnan ja oppilaskunnan hallituksen kokouksissa. Lisäksi tulokset esiteltiin yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän kokoontumisessa. Oppilaskunnan hallituksen mielestä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiat ovat Varparannan koulussa hyvällä mallilla. Oppilaskunnan hallitus nosti esille, että kokonaisuudessaan koulussa on hyvä ilmapiiri. Ilmapiiriin vaikuttavat oppilaskunnan hallituksen mielestä riidat ja erimielisyydet sekä vitsailu. Vitsailu tai vitsit olivat oppilaskunnan hallituksen mielestä sekä luomassa positiivista ilmapiiriä että heikentämässä sitä. Ilmapiiriä heikentävää vitsailu (tai vitsit) on silloin, jos kaikki osapuolet eivät ymmärrä vitsejä. Oppilaskunnan hallituksen mielestä huomiota voisi kiinnittää kavereiden tai oppilaiden väliseen tasa-arvoisuuteen välitunneilla. Esimerkiksi jalkapallopelissä hallituksen jäsenet olivat kokeneet, että ns. heikommat oppilaat ja tytöt laitetaan usein puolustamaan.

3. Kuinka aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneet toimenpiteet ovat toteutuneet ja millaisia tuloksia on saavutettu?

Varparannan koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa on päivitetty vuosittain. Toimenpiteiden toteutumista on arvioitu sekä lukuvuoden aikana että lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä.

Syksyllä 2026 päivitetty *Varparannan koulun suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä* tukee tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Kyseiseen suunnitelmaan on kirjattu toimintaohjeet kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteisiin. Esimerkkipolut eli toimintaohjeet löytyvät myös *Kontiolahden suunnitelmasta oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä*.

4. Käytännön tavoitteet ja toimenpiteet sekä aikataulu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Konkreettiset tavoitteet ja niiden toteuttaminen on kuvattu erillisessä taulukossa (liite 1). Taulukko löytyy myös Varparannan koulun [Pedanet-sivustolta](#). Taulukossa kuvataan käytännön tavoitteet ja toimenpiteet, vastuuhenkilöt, aikataulu, seurannan mittarit sekä arviointi.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään lisäksi eri oppiaineissa sekä mahdollisissa monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa. Huoltajia tiedotetaan syksyllä ja lukuvuoden edetessä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteista.

5. Arviointi ja seuranta

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö otetaan huomioon koulun lukuvuosisuunnitelman laadinnassa. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittymistä sekä siihen liittyviä toimenpiteitä arvioidaan ja seurataan Varparannan koulussa sekä lukuvuoden aikana että lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä. Tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään kesken lukuvuoden.